

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia

Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

**ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ**

Kingdom of Cambodia

Nation Religion King

Royaume du Cambodge

Nation Religion Roi

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

Trial Chamber

Chambre de première instance

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩ កញ្ញា ២០០៧/អវតក/អជសដ

Case File/Dossier No. 002/19-09-2007-ECCC/TC

ចំពោះមុខ:

ចៅក្រម និង ណុន ប្រធាន

ចៅក្រម Claudia FENZ

ចៅក្រម យ៉ា សុខន

ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE

ចៅក្រម យូន ឧត្តរា

កាលបរិច្ឆេទ:

ថ្ងៃទី ០៩ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១២

ភាសាដើម:

ខ្មែរ/អង់គ្លេស/បារាំង

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ:

សាធារណៈ

ឯកសារដើម	
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL	
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/date de reception):	
09 / 03 / 2012	
ពេលវេលា (Time/heure):	
14:30	
ឈ្មោះមន្ត្រីសំណុំរឿង / Case File Officer / Nom du dossier:	
SANN BADA	

សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតមិត្តចំពោះចៅក្រម SILVIA CARTWRIGHT

សហព្រះរាជអាជ្ញា

ជា ណាង

Andrew CAYLEY

ជនជាប់ចោទ

ឡាន ជា

អៀង សារី

ខៀវ សំផន

សហមេធាវីនាំមុខកំណត់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ពេជ អង្គ

Elisabeth SIMONNEAU FORT

មេធាវីជនជាប់ចោទ

សុន អរុណ

Michiel PESTMAN

Victor KOPPE

Andrew IANUZZI

Jasper PAUW

អាង ឧត្តម

Michael G. KARNAVAS

គង់ សំអុន

Arthur VERCKEN

Jacques VERGÈS

១. សេចក្តីផ្តើម

១. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានទទួលបណ្តឹងរបស់ នួន ជា ចុះថ្ងៃទី ១៤ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ ប្តឹង ដិតចិត្តជាបន្ទាន់ និងជាអចិន្ត្រៃយ៍ចំពោះចៅក្រម Silvia Cartwright ពីកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី នានាប្រឆាំងនឹង នួន ជា និងស្នើសុំអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងជំរុញចៅក្រម Cartwright ឱ្យ ឈប់ចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ដោយរង់ចាំសេចក្តីសម្រេចលើបញ្ហានេះ (“បណ្តឹង”)។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់សារណាតបទៅនឹងបណ្តឹងដិតចិត្តខាងលើ កាលពីថ្ងៃទី ២៤ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២^១។ ចៅក្រម Cartwright បានសម្រេចមិនអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងការដាក់សារណា ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទាក់ទិននឹងបណ្តឹងនេះ^២។

២. សារណារបស់ភាគី

២. នួន ជា បានធ្វើបណ្តឹងដិតចិត្តលើចៅក្រម Cartwright និងស្នើសុំដកលោកស្រីចៅក្រម ជាបន្ទាន់ និង ជាអចិន្ត្រៃយ៍ដោយសារតែភាពលម្អៀងជាក់ស្តែង ឬបង្ហាញឱ្យឃើញភាពលម្អៀង។ ជាការគាំទ្រ ដល់បណ្តឹងនេះ នួន ជា បានដកស្រង់ខ្លឹមសារសង្ខេបខាងក្រោមពីរបាយការណ៍មួយដែលបានចុះ ផ្សាយក្នុងសារព័ត៌មាននូវវេលសេឡង់ (“របាយការណ៍ពីសារព័ត៌មាន”) ៖

[...] លោកស្រី Cartwright ជាចៅក្រមម្នាក់ក្នុងចំណោមចៅក្រមអន្តរជាតិពីររូបអម ជាមួយចៅក្រមកម្ពុជាបីរូបនៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដែលកាលពីឆ្នាំ ២០១០ បាន សម្រេចឱ្យឌុច មានពិរុទ្ធភាព។

លោកស្រីរស់នៅក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញដែលជាទីក្រុងមានអាកាសធាតុក្តៅ សំណើម និង ជាទីក្រុងរញ្ជ័រភ្លៀសឆ្នាំ ២០០៨ មកម៉្លេះ ហើយបានរៀបរាប់ពីបទពិសោធន៍ របស់លោកស្រីថា “គួរឱ្យចាប់ចិត្ត ព្រមទាំងមិនសូវសប្បាយក្នុងចិត្តផងដែរ”។

^១ បណ្តឹងដិតចិត្តលើកទីបីចំពោះចៅក្រម CARTWRIGHT, លេខឯកសារ E171, ចុះថ្ងៃទី ១៤ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ (“បណ្តឹងដិតចិត្ត”); ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងបណ្តឹងដិតចិត្តលើកទីបីរបស់ នួន ជា ចំពោះចៅក្រម CARTWRIGHT, លេខឯកសារ E171/1, ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ (“ចម្លើយតប”)។

^២ មើល វិធានផ្ទៃក្នុង ៣៧(៧)។

ក្នុងនាមជាមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់បំផុតដែលបានតែងតាំងដោយអង្គការសហប្រជាជាតិ លោកស្រី Cartwright យល់ឃើញថា វាជាការទទួលខុសត្រូវរបស់លោកស្រី មិនត្រឹមតែធ្វើឱ្យប្រាកដថា ការជំនុំជម្រះត្រូវតែធ្វើឡើងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែស្របពេលជាមួយគ្នា តុលាការក៏ត្រូវបានគ្រប់គ្រងប្រកបដោយភាពស្មោះត្រង់ និងតាមបែបវិជ្ជាជីវៈផងដែរ។ ប៉ុន្តែការណ៍នេះមិនអាចកើតឡើងដោយមិនមានការជំទាស់ ឬគ្មានភាពចម្រុងចម្រាស់នោះឡើយ។

មេធាវីការពារក្តីបានរិះគន់លោកស្រីជាសាធារណៈកាលពីឆ្នាំមុន បន្ទាប់លោកស្រីបានជួបប្រជុំជាមួយក្រុមសហព្រះរាជអាជ្ញាដែលលោកស្រីបានសារភាពថាបានធ្វើដូចនេះមែន ប៉ុន្តែលោកស្រីនិយាយថា លោកស្រីមានជម្រើសតិចតួច។

លោកស្រីមានប្រសាសន៍ថា "មេធាវីការពារក្តីបានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការរំខាន ច្រើនជាងការការពារកូនក្តីរបស់ពួកគេ"។

"វាជាយុទ្ធសាស្ត្រធម្មតារបស់មេធាវីការពារក្តី។ ពាក្យបណ្តឹងមួយត្រូវបានធ្វើឡើងដោយ ចោទប្រកាន់មកលើបុគ្គលិកចំនួនពីរដង ដោយម្តងក្នុងនាមខ្ញុំជាសមាជិកនៃអង្គជំនុំជម្រះទាំងមូល និងម្តងទៀតជារឿងបុគ្គល ហើយក៏មានបណ្តឹងមួយទៀតចោទប្រកាន់ប្រឆាំងនឹងប្រធានអង្គជំនុំជម្រះដែលជាចៅក្រមកម្ពុជា និងប្រឆាំងនឹងចៅក្រមកម្ពុជាផ្សេងៗទៀតផងដែរ"។

កាលពីពីរឆ្នាំមុន លោកស្រី Cartwright ត្រូវបានអង្គការសហប្រជាជាតិស្នើឱ្យកោះប្រជុំទៀតទាត់ជាមួយភាគីដទៃទៀតដើម្បីពិភាក្សាអំពីបញ្ហា "អភិបាលកិច្ច"។ លោកស្រីបាននិយាយថា "ពេលខ្លះ ខ្ញុំប្រឆាំងនឹងការប្រជុំនេះដែរ តែក្រោយមកទើបដឹងថា វាជាបញ្ហាសំខាន់ ដូច្នោះ យើងត្រូវជួបប្រជុំគ្នាដើម្បីពិភាក្សាបញ្ហាសំខាន់ៗ ដូចជា ថវិកាសម្រាប់តុលាការ បញ្ហាបុគ្គលិក បញ្ហាព័ត៌មានវិទ្យា ជាដើម។ សំខាន់បំផុតនោះ គឺបញ្ហាគ្រប់គ្រងសវនាការដែលប៉ះពាល់ដល់ការជំនុំជម្រះ"^៣។

^៣ បណ្តឹង, កថាខណ្ឌ ២ និងជើងទំព័រ ២ ដែលបានដកស្រង់សំដីរបស់ "Michelle Cooke, "Cambodia still reeling from Khmer Rouge", Fairfax NZ News, ថ្ងៃទី ០៤ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២" (សេចក្តីបញ្ជាក់បន្ថែម)។

៣. បណ្តឹងនេះក៏បានធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើសេចក្តីថ្លែងនៅក្នុងសាលសវនាការដោយចៅក្រម Cartwright ក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង កាលពីថ្ងៃទី ៣០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២ ដូចខាងក្រោម ៖

លោកប្រធាន ៖

លោកមេធាវី! យើងបានប្រាប់អម្បាញ់មិញហើយថា សំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ គឺជាសំណុំរឿងដោយឡែកពីសំណុំរឿង ០០២។ ក្រៅពីនេះ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ទៀតសោត អង្គជំនុំជម្រះបានកំហិតវិសាលភាពនៃការជំនុំជម្រះវគ្គដំបូងដែលយើងកំពុងធ្វើសវនាការនៅពេលនេះ។ យើងគិតថា លោកមេធាវីយល់ច្បាស់អំពីបញ្ហានេះ។ អង្គជំនុំជម្រះសូមរំលឹកដល់មេធាវីការពារក្តីឱ្យធ្វើការសួរដេញដោលត្រឹមតែវិសាលភាពដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុដែលត្រូវធ្វើសវនាការក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ ទៅតាមលំដាប់លេខរឿងពីអង្គហេតុលេខតូចមកលេខធំ។

លោក PESTMAN ៖

សូមអភ័យទោសលោកប្រធាន! ក្បាលមេក្រូរបស់ខ្ញុំ, ប្រដាប់ស្តាប់របស់ខ្ញុំ ស្តាប់អត់បាន។ ខ្ញុំស្តាប់មិនបានផ្នែកចុងក្រោយទេ។

ចៅក្រម CARTWRIGHT ៖

ខ្ញុំនឹងជម្រាបលោកជាភាសាអង់គ្លេស ប្រសិនលោកប្រធានអនុញ្ញាត ក្នុងពេលលោកកំពុងរកប្រដាប់ស្តាប់ថ្មី។ លោកប្រធានសម្រេចពីរដងហើយថា លោកមេធាវីគប្បីតាំងសំណួរក្នុងរង្វង់នៃសំណុំរឿង ០០២ វគ្គទីមួយប៉ុណ្ណោះ។ តើលោកយល់ច្បាស់ទេ ប៉ុណ្ណឹង?

លោក PESTMAN ៖

សំណួររបស់ខ្ញុំ គឺស្ថិតនៅក្នុងរង្វង់ក្នុងវិសាលភាពនៃវគ្គដំបូង-

ចៅក្រម CARTWRIGHT ៖

សូមលោកកុំតាំងជាមួយនឹងយើងខ្ញុំ។ សូមលោកបន្តទៅប្រធានបទផ្សេងៗ សូមអរគុណ។

លោក PESTMAN ៖

ខ្ញុំសូមជំទាស់ចំពោះការសម្រេចនេះ។ ខ្ញុំនៅទីនេះដើម្បីបង្ហាញពីការជ្រៀតជ្រែករបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ហើយអាស្រ័យហេតុនេះហើយទើប ខ្ញុំកំពុងសួរសំណួរទាំងនេះ ហើយខ្ញុំគិតថា សំណួរទាំងនេះគឺស្ថិតទាំងស្រុងក្នុងសំណុំរឿងនេះ ពិតណាស់គឺសំណុំរឿង ០០២។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ខ្ញុំនឹងសុំសួរសំណួររបស់ខ្ញុំតទៅទៀត។

ចៅក្រម CARTWRIGHT :

ខ្ញុំដឹងហើយ! តួនាទីរបស់លោកនៅទីនេះគឺដើម្បីតំណាង និងការពារកូនក្តីរបស់លោក។ សូមលោកបន្តតាំងសំណួរទាក់ទងនឹងសវនាការនេះ។ សូមអរគុណ^៤ ។

៤. នួន ជា បានអះអាងថា របាយការណ៍សារព័ត៌មានគឺជាភស្តុតាងដែលបង្ហាញពីភាពលម្អៀងជាក់ស្តែងរបស់ចៅក្រម Cartwright ដែលភស្តុតាងនេះគឺមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការច្រានចោលនូវការសន្មត់ទុកជាមុននូវភាពមិនលម្អៀងរបស់លោកស្រីចៅក្រម^៥។ នួន ជា ផ្តល់ទម្ងន់ករណីថាយោងតាមយុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប (“ECtHR”), របាយការណ៍ពីសារព័ត៌មានបង្ហាញពីភាពលម្អៀង ពីព្រោះរបាយការណ៍នេះ បង្ហាញ “អវិភាព ឬបំណងមិនល្អ” ចំពោះ “វិធីសាស្ត្ររបស់មេធាវីការពារក្តីនៅក្នុងរឿងក្តីនេះ”។ របាយការណ៍ក៏បង្ហាញពី “ទស្សនៈផ្ទាល់ខ្លួន” ដែលប្រឆាំងយ៉ាងមុតមាំទៅនឹងរបៀបដែលមេធាវីការពារក្តី [នួន ជា] បានអនុវត្តកន្លងមក ហើយភាគីបង្ហាញថា ចៅក្រម Cartwright បាន “រិះគន់ជាសាធារណៈដល់ “ការប្រព្រឹត្តរបស់មេធាវី ការពារក្តីនៅចំពោះមុខតុលាការ” ដែលការណ៍នេះធ្វើឱ្យ នួន ជា មានមូលហេតុក្នុងការជឿថា ចៅក្រម Cartwright ខ្វះភាពអនាគតិ^៦។

^៤ ប្រតិចារឹក, ថ្ងៃទី ៣០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២, ទំព័រ ៧៥ ដល់ទំព័រ ៧៦។

^៥ បណ្តឹង, កថាខណ្ឌ ១៨។

^៦ បណ្តឹង, កថាខណ្ឌ ១៨ (ដកស្រង់ពីសំណុំរឿង *Kyprianou ទល់នឹង Cyprus*, សាលក្រម, ECtHR (7397/01), ថ្ងៃទី ១៥ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៥, កថាខណ្ឌ ១១៩ (“*Kyprianou*”); *Olujić ទល់នឹង Croatia*, សាលក្រម, ECtHR (លេខឯកសារ 22330/05), ថ្ងៃទី ០៥ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៩, កថាខណ្ឌ ១១ 11 (“*Olujić*”); *Lavents កទល់នឹង Latvia*, សាលក្រម, ECtHR (លេខឯកសារ 58442/00), ថ្ងៃទី ២៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣, កថាខណ្ឌ ១១៩ (“*Lavents*”))។

- ៥. នួន ជា ក៏បានបង្ហាញថា កថាខណ្ឌចំនួនពីរដែលកថាខណ្ឌនីមួយៗ ឬកថាខណ្ឌទាំងពីររួមគ្នានៃ របាយការណ៍ពីសារព័ត៌មាននេះ មានភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការបង្ហាញអង្គហេតុមួយនៃភាពលម្អៀង ប្រឆាំងនឹងចៅក្រម Cartwright ពីព្រោះកថាខណ្ឌទាំងនេះបង្ហាញថា លោកស្រីមានទស្សនៈមិន ពេញចិត្តចំពោះរឿងក្តីរបស់ នួន ជា^៧ ។
- ៦. ក្រៅពីនេះ នួន ជា បានអះអាងបន្ថែមទៀតថា នៅពេលពិនិត្យរបាយការណ៍សារព័ត៌មាន រួមជាមួយនឹងសេចក្តីផ្តេងរបស់លោកស្រីចៅក្រមនៅក្នុងអំឡុងពេលសវនាការ កាលពីថ្ងៃទី ៣០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២ នោះបង្ហាញថា ចៅក្រម Cartwright ប្រកាន់ជំហរថា ៖ (i) ការ ជំទាស់តវ៉ារបស់មេធាវីការពារក្តី [ចំពោះឯករាជ្យភាពរបស់តុលាការ] គឺពុំមានមូលដ្ឋានផ្លូវច្បាប់ និង/ឬឥតប្រយោជន៍, (ii) ពុំមានការជ្រៀតជ្រែកដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ហួសហេតុដល់សំណុំរឿង ០០២ ពីសំណាក់រដ្ឋាភិបាលមកលើ អ.វ.ត.ក ទេ និង/ឬ (iii) ចៅក្រមទាំងអស់នៃតុលាការនេះ មិនបានទទួលរងសម្ពាធនយោបាយពីខាងក្រៅឡើយ^៨ ។ ដោយសារតែការប្រកាន់យកគោល ជំហររបបនេះហើយ ទើបចៅក្រម Cartwright ត្រូវបានចោទប្រកាន់ថាបានទប់ស្កាត់ជាមុននូវ ការលើកឡើងបន្ថែមទៀតលើបញ្ហាដូចខាងលើនេះ និងបានបង្ហាញឱ្យឃើញពីភាពលម្អៀង ។
- ៧. ម្យ៉ាងវិញទៀត នួន ជា លើកឡើងថា ភស្តុតាងទាំងអស់ដែលបានបង្ហាញឱ្យឃើញថាមានភាព លម្អៀងដូចដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងពាក្យបណ្តឹង អាចនាំឱ្យអ្នកសង្កេតការណ៍ប្រកបដោយ វិចារណញ្ញាណដែលបានទទួលព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ យល់ដឹងសមស្របអំពីការខ្វះភាពអនាគតិ របស់ចៅក្រម Cartwright^៩ ។
- ៨. នួន ជា បញ្ជាក់បន្ថែមថា ចៅក្រម Cartwright មិនគប្បី “ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ” ឬ បង្ហាញជាសាធារណៈនូវ “គោលជំហរណាមួយដែលមិនស្របទៅនឹង “ការទាមទារដ៏ខ្ពស់នៃ យុត្តិធម៌” និងលក្ខណៈដ៏ខ្ពស់ [...] នៃមុខងារផ្នែកតុលាការ” និងថា ដោយសារតែមានគោល ជំហរដូចនេះហើយទើប ចៅក្រម Cartwright “ត្រូវតែបានដកចេញពីដំណើរការសវនាការ

^៧ បណ្តឹង, កថាខណ្ឌ ១៩ (ដកស្រង់ពី *Buscemi ទល់នឹង អ៊ីតាលី*, សាលក្រម, ECtHR (លេខឯកសារលេខ 29569/95), ថ្ងៃទី ១៦ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៩៩, កថាខណ្ឌ ៦៨ (“*Buscemi*”))។

^៨ បណ្តឹង, កថាខណ្ឌ ២០។

^៩ បណ្តឹង, កថាខណ្ឌ ២២។

នៅពេលនេះ”^{១០}។ នួន ជា បានស្នើបន្ថែមទៀតថា ចៅក្រម Cartwright មានកាតព្វកិច្ចត្រូវ
គោរពតាមមាត្រា ៥៥៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ក្នុងការឈប់ចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរ
ការនីតិវិធី ដោយរង់ចាំសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងនេះ ឬជាជម្រើសម្យ៉ាងទៀត លោកស្រីគួរតែ
លាឈប់ពីមុខតំណែង ស្របតាមវិធាន ៣៤(៥) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង^{១១}។

៩. ជាការឆ្លើយតប សហព្រះរាជអាជ្ញាបានលើកអំណះអំណាងថា សេចក្តីផ្តេងការណ៍ព័ត៌មានដែល
ធ្វើឡើងដោយចៅក្រមក្នុងមុខដំណែង ឬការធ្វើអត្តាធិប្បាយផ្សេងៗដែលធ្វើឡើងក្នុងពេលនៃកិច្ច
ដំណើរការនីតិវិធីមិននាំឱ្យមានការសន្មតអំពីភាពលម្អៀង ដែលខ្លួនមានសិទ្ធិធ្វើឡើងនោះទេ
លើកលែងតែសេចក្តីផ្តេងការណ៍ទាំងនោះ “មានលក្ខណៈជាក់លាក់ និងជាលក្ខណៈបុគ្គល
ប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទ” “ជាពិសេស ដុតរោល ឬជេរប្រមាថ” ឬ “ឈានទៅដល់ការធ្វើបុរេ
វិនិច្ឆ័យទៅលើបញ្ហានានាដែលជាស្នូលនៃពិរុទ្ធភាពរបស់ជនជាប់ចោទ ឬទៅលើលទ្ធផលនៃរឿង
ក្តី”^{១២}។ ការវាយតម្លៃអំពីភាពលម្អៀងជាក់ស្តែងតាមរយៈការធ្វើសេចក្តីផ្តេងតាមសារព័ត៌មានគឺ
ត្រូវផ្តឹងផ្តេងដោយឈរលើ “បរិបទជាក់លាក់ និងដោយតឹងរឹង”^{១៣}។

១០. សហព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើការអះអាងបន្ថែមទៀតថា ការធ្វើអត្តាធិប្បាយរបស់ចៅក្រម Cartwright
នៅក្នុងរបាយការណ៍តាមសារព័ត៌មាន គឺជាសេចក្តីសង្កេតជាទូទៅ ដោយមិនសំដៅប្រឆាំងនឹង
នួន ជា ឬក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា និងក៏មិននាំឱ្យមានលទ្ធផលបុរេវិនិច្ឆ័យលើបញ្ហានានា ឬ
បញ្ហាផ្លូវច្បាប់ ក៏ដូចជាសំណើសុំប្តឹងដិតចិត្តនោះដែរ^{១៤}។ ទោះបីជា សេចក្តីអធិប្បាយបង្ហាញពី
ទស្សនៈមិនពេញចិត្តចំពោះករណីរបស់ នួន ជា ដូចការលើកឡើងរបស់មេធាវីការពារក្តីក៏ដោយ
ក៏“ទស្សនៈមិនពេញចិត្ត” នេះមានលក្ខណៈមិនគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការបង្ហាញអង្គហេតុនៃភាពលម្អៀង
ជាក់ស្តែងឡើយ^{១៥}។ ភស្តុតាងដែលបានបង្ហាញដោយ នួន ជា ដើម្បីគាំទ្រដល់បណ្តឹងនេះ មិនបាន
បង្ហាញឱ្យឃើញពីមូលដ្ឋានណាមួយដើម្បីឱ្យអ្នកសង្កេតការណ៍ប្រកបដោយវិចារណញ្ញាណមាន

^{១០} បណ្តឹង, កថាខណ្ឌ ២៣ (ដកស្រង់ពី *Buscemi*, កថាខណ្ឌ ៦៧)។

^{១១} បណ្តឹង, កថាខណ្ឌ ១៧។

^{១២} ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ៦ ដល់ ១១ (ដកស្រង់ពី *Olujić, Lavents* និង *Kyprianou*)។

^{១៣} ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ១១។

^{១៤} ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ១៣។

^{១៥} ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ១៤។

ការបារម្ភថា លោកស្រីចៅក្រម Cartwright មានទស្សនៈមិនពេញចិត្តចំពោះបញ្ហានានាដែលជា
ស្នូលដល់រឿងក្តីរបស់ នួន ជា ទេ^{១៦}។ ជាចុងក្រោយ សហព្រះរាជអាជ្ញាស្នើដល់អង្គជំនុំជម្រះឱ្យ
ច្រានចោលបណ្តឹងនេះ^{១៧}។

៣. សំណងហេតុ

៣.១ ក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត

១១. វិធាន ៣៤ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ចែងអំពីបណ្តឹងដិតចិត្តចំពោះចៅក្រម។ វិធាន ៣៤(២) នៃវិធាន
ផ្ទៃក្នុង ចែងថា ៖

ភាគីអាចធ្វើបណ្តឹងដិតចិត្តចំពោះចៅក្រម ក្នុងករណីណាមួយដែលចៅក្រមរូបនោះ
មាន ឬធ្លាប់មានផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន ឬហិរញ្ញវត្ថុ ឬមានការពាក់ព័ន្ធដែលអាច
ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់យ៉ាងពិតប្រាកដដល់ភាពអនាគតរបស់ចៅក្រមរូបនោះ ឬអាចបង្កើត
ឱ្យមានភាពលម្អៀង។

១២. ការស្តែងឱ្យឃើញនូវភាពលម្អៀងអាចកើតមាន ប្រសិនបើ “ចៅក្រមមួយរូបគឺជាភាគីក្នុងរឿងក្តី
ឬមានប្រយោជន៍ហិរញ្ញវត្ថុ ឬផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួនដែលកើតចេញពីលទ្ធផលនៃរឿងក្តី ឬ
ប្រសិនបើសេចក្តីសម្រេចរបស់ចៅក្រមរូបនោះនឹងឈានទៅរកការលើកស្ទួយបុព្វហេតុមួយដែល
គាត់មានចំណែកក្នុងនោះ ឬកាលៈទេសៈមួយចំនួនអាចនាំឱ្យអ្នកសង្កេតការណ៍ប្រកបដោយ
វិចារណញ្ញាណម្នាក់ដែលទទួលបានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ ល្មមយល់បានថាមានភាពលម្អៀង”^{១៨}។
ដូចការកត់សម្គាល់ជាប្រចាំរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង អ្នកសង្កេតការណ៍ប្រកបដោយ
វិចារណញ្ញាណនៅក្នុងន័យនេះគឺជា “មនុស្សម្នាក់ដែលទទួលបានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ មានការ
យល់ដឹងរាល់កាលៈទេសៈដែលពាក់ព័ន្ធ រួមទាំងប្រពៃណីនៃសុចរិតភាព និងអនាគតិដែលបង្កើត
បានជាផ្នែកមួយនៃសាវតារ និងបានយល់ដឹងអំពីការពិតដែលថា អនាគតិគឺជាករណីកិច្ចមួយក្នុង

^{១៦} ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ២២។

^{១៧} ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ២៣។

^{១៨} សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្តចំពោះចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT, លេខឯកសារ E137/5, ថ្ងៃទី ០២ ខែ ធ្នូ
ឆ្នាំ ២០១១, កថាខណ្ឌ ១៣ (ដកស្រង់ពី រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Furundžija, សាលក្រម, អង្គជំនុំជម្រះសាលា
ឧទ្ធរណ៍របស់តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិសម្រាប់អតីតប្រទេសយូហ្គោស្លាវី (IT-95-17/1-A), ថ្ងៃទី ២១ ខែ កក្កដា
ឆ្នាំ ២០០០ (“សាលដីកាលើបណ្តឹងសាទុក្ខចំពោះរឿងក្តី Furundžija”), កថាខណ្ឌ ១៨៩។

ចំណោមករណីកិច្ចដទៃទៀតដែលចៅក្រមត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់”¹⁹។ ហេតុដូច្នេះ ចំណុចចាប់ផ្តើម នៃការកំណត់អំពីភាពលម្អៀងរបស់ចៅក្រម គឺការសន្មត់អំពីភាពមិនលម្អៀងដែលមានចំពោះ ចៅក្រម អ.វ.ត.ក ផ្អែកលើការធ្វើសវនាការប្រណិធានចូលកាន់តំណែង និងលក្ខណៈសម្បត្តិសម្រាប់ ការតែងតាំងពួកគាត់ជាចៅក្រម^{២០} ។ ភាគីប្តឹងដិតចិត្តត្រូវតែបង្ហាញរាល់ភស្តុតាងដែលខ្លួនយក មកធ្វើជាសំអាង នៅពេលខ្លួនដាក់បណ្តឹងដិតចិត្ត^{២១} ។

- ១៣. វិធាន ៣៤(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង តម្រូវថា ភាគីដែលធ្វើបណ្តឹងដិតចិត្ត “ត្រូវបង្ហាញឱ្យច្បាស់ លាស់អំពីមូលហេតុនៃបណ្តឹង និងត្រូវមានភស្តុតាងគាំទ្រ” ផងដែរនៅក្នុងពាក្យសុំប្តឹងដិតចិត្ត ចំពោះចៅក្រមណាម្នាក់។ បណ្តឹងដែលមានភាពស្មានៗ ឬផ្អែកលើ “ការយល់ឃើញ ឬការ សង្ស័យថាមានលម្អៀងប៉ុណ្ណោះ” ពីសំណាក់ជនជាប់ចោទណាមួយនោះ គឺមិនគ្រប់គ្រាន់ឡើយ^{២២} ។
- ១៤. តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប បានសម្រេចថា ការបញ្ចេញមតិរបស់ចៅក្រមដល់ប្រព័ន្ធព័ត៌មានដែល មានន័យដោយប្រយោលថា គាត់មានទស្សនៈមិនពេញចិត្តជាមុនចំពោះរឿងក្តីរបស់អ្នកដាក់ ពាក្យសុំ ឬប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលជំហរមួយពិតប្រាកដលើលទ្ធផលនៃរឿងក្តីរបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំ

^{១៩} លេខឯកសារ E137/5, កថាខណ្ឌ ១៤ (ដកស្រង់ពីសាលដីកាលើបណ្តឹងសាទុក្ខចំពោះរឿងក្តី *Furundžija* , កថាខណ្ឌ ១៩០)។

^{២០} សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ, នួន ជា និង អៀង សារី ដែលប្តឹងដិតចិត្តចំពោះលោកចៅក្រម និល ណុន ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT, ចៅក្រម យ៉ា សុខន, ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE និងចៅក្រម ធ្នូ មណី, លេខឯកសារ E55/4, ថ្ងៃទី ២៣ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១១, កថាខណ្ឌ ១២, លេខឯកសារ E137/5, កថាខណ្ឌ ១៤; សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្តជាបន្ទាន់របស់សហមេធាវីជនជាប់ចោទ នួន ជា ចំពោះលោកចៅក្រម នីយ ផុល ដែលកំពុងរង់ចាំបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ក្នុងសំណុំរឿងរបស់ នួន ជា, លេខ ឯកសារ C11/29, ថ្ងៃទី ០៤ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៨, កថាខណ្ឌ ១៥ ដល់ ១៧ (ដកស្រង់ពីសាលដីកាលើបណ្តឹង សាទុក្ខចំពោះរឿងក្តី *Furundžija* , កថាខណ្ឌ ១៩៦)។

^{២១} លេខឯកសារ E137/5, កថាខណ្ឌ ១៤, *មើលផងដែរ* សាលដីកាលើបណ្តឹងសាទុក្ខចំពោះរឿងក្តី *Furundžija* , កថាខណ្ឌ ១៩៧) (ដោយធ្វើការកត់សម្គាល់ថា ចៅក្រមអាជីពអាច “កែប្រែចិត្តរបស់ខ្លួនចំពោះជំនឿ ឬភាពអតតិ ផ្ទាល់ខ្លួនដែលមិនពាក់ព័ន្ធ”)។

^{២២} លេខឯកសារ E137/5, កថាខណ្ឌ ១៤ (ដកស្រង់ពី *អ្នកអាជ្ញា តទល់នឹង Karemera et al.*, សេចក្តី សម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ Joseph Nzirorera ចំពោះចៅក្រម Byron និងការសុំផ្អាកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី, អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងរបស់តុលាការឧក្រិដ្ឋកម្មអន្តរជាតិសម្រាប់រ៉ូនដា (ICTR-98-44-T), ថ្ងៃទី ២០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៩ កថាខណ្ឌ ៥)។

គឺជាការរំលោភលើសិទ្ធិរបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំនោះ ក្នុងការទទួលបានសវនាការដោយយុត្តិធម៌ អនុលោមតាមមាត្រា ៦ នៃអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស (“ECHR”) ^{២៣} ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ការបញ្ចេញយោបល់របស់ចៅក្រមនៅក្នុងប្រព័ន្ធសារព័ត៌មានមិនបង្ហាញពីការខ្វះភាពអនាគត ឬ នាំដល់ការរំលោភដល់សិទ្ធិទទួលបានសវនាការប្រកបដោយយុត្តិធម៌របស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំ បើ ទោះបីជាថាចៅក្រម “មិនគម្រើប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធសារព័ត៌មានដើម្បីបញ្ចេញនូវទស្សនៈរបស់ខ្លួន ក៏ដោយ” ^{២៤} ។

១៥. ផ្ទុយទៅនឹងការអះអាងរបស់មេធាវីការពារក្តី នួន ជា វិធានផ្ទៃក្នុងច្របាច់បញ្ចូលនីតិវិធីនានា ដែលអនុវត្តនៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក ហេតុដូច្នោះ វិធាននេះគឺជា មានលក្ខណៈពិសេស (*lex specialis*) ^{២៥} ។ អាស្រ័យហេតុនេះ កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបច្ចុប្បន្នត្រូវ បានគ្រប់គ្រងដោយវិធានផ្ទៃក្នុង មិនមែនដោយបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនានានៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ កម្ពុជាឡើយ។ វិធាន ៣៤(៦) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ការពារសិទ្ធិរបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំក្នុងការទទួល បានសវនាការប្រកបដោយយុត្តិធម៌ ដោយតម្រូវឱ្យធ្វើការជំនួសចៅក្រមដែលជាកម្មវត្ថុនៃពាក្យ បណ្តឹងដិតចិត្តដោយចៅក្រមបម្រុង “សម្រាប់តែគោលបំណងនៃបណ្តឹងដិតចិត្តប៉ុណ្ណោះ”។ វិធាន ៣៤(៥) ចែងបន្ថែមទៀតថា ចៅក្រមដែលត្រូវបានប្តឹងដិតចិត្ត “អាចបន្តចូលរួមក្នុងកិច្ច ដំណើរការនីតិវិធីដោយរង់ចាំសេចក្តីសម្រេច” ឬជាជម្រើសម្យ៉ាងទៀត “អាចសម្រេចលាលែង

^{២៣} *Buscemi*, កថាខណ្ឌ ៦៨; *Olujić*, កថាខណ្ឌ ៦៥; *Lavents*, កថាខណ្ឌ ១១៩។ កំណត់សម្គាល់ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹង បំពានបំពានមាត្រា ៦ មានជាអាទិ៍ ការផ្តល់មតិយោបល់លើអង្គសេចក្តី ឬលទ្ធផលនៃករណីរបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំ (*Buscemi*, កថាខណ្ឌ ៤០; *Olujić*, កថាខណ្ឌ ២១ និង ៦៤; *Lavents*, កថាខណ្ឌ ១១៩), ការបង្ហាញពីផ្ទះផល ប្រយោជន៍ជាក់លាក់មួយ (*Olujić*, កថាខណ្ឌ ៦២ ដល់ ៦៣) និងធ្វើឱ្យបំពាល់ ឬវាយប្រហារលើចរិតលក្ខណៈរបស់ អ្នកដាក់ពាក្យសុំ (*Olujić*, កថាខណ្ឌ ២២ និង ៦៦); *មើលផងដែរ Previtil គ្រប់លំដាប់ អ៊ីតាលី*, សេចក្តីសម្រេចអំពី ភាពអាចទទួលយកបាន, ECtHR (លេខឯកសារ 45291/06), ថ្ងៃទី ០៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៩, កថាខណ្ឌ ២៦៥។

^{២៤} *Buscemi*, កថាខណ្ឌ ៦៧។

^{២៥} សេចក្តីសម្រេចលើអញ្ញត្រកម្មរបស់ នួន ជា ពាក់ព័ន្ធនឹងការចោទប្រកាន់ពីចរិតលក្ខណៈផ្ទុយគ្នានៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អ.វ.ត.ក ទៅលើច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ, លេខឯកសារ E51/14, ថ្ងៃទី ០៨ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១។

ដោយស្ម័គ្រចិត្ត”។ អនុលោមតាមសិទ្ធិដែលបានចែងនៅក្នុងអនុវិធាននេះ លោកស្រីចៅក្រមបាន
ជ្រើសរើសបន្តចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតុលាការ^{២៦} ។

៣.២ ការវិភាគ

១៦. អង្គជំនុំជម្រះបានពិនិត្យខ្លឹមសារនៃរបាយការណ៍តាមសារព័ត៌មាន និងសេចក្តីផ្តើមក្នុងសាល
សវនាការដើម្បីកំណត់ថា តើព័ត៌មានទាំងនេះឆ្លើយតបទៅនឹងលក្ខខណ្ឌកម្រិតខ្ពស់ដែលចាំបាច់
ក្នុងការបដិសេធនូវការសន្មត់ជាមុនអំពីភាពគ្មានលម្អៀងរបស់ចៅក្រម Cartwright ដែរ ឬយ៉ាង
ណា។

១៧. អង្គជំនុំជម្រះយល់ស្របជាមួយនឹងសហព្រះរាជអាជ្ញាដែលថា របាយការណ៍តាមសារព័ត៌មាន
នេះមិនបានលើកយោងអ្វីមួយចំពោះ នួន ជា ឬចំពោះមេធាវីការពារក្តី នួន ជា ទេ^{២៧} ។ ក្រុម
មេធាវីការពារក្តី នួន ជា គ្រាន់តែអះអាងថា “ការណ៍នេះត្រូវបានសន្មត់ថា ការលើកឡើង
របស់ចៅក្រម Cartwright គឺត្រូវបានធ្វើឡើងចំពោះក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា”^{២៨} ។ ប៉ុន្តែ
ផ្ទុយទៅវិញ អង្គជំនុំជម្រះយល់ថា ការកត់សម្គាល់ទាំងនេះសំដៅដល់យុទ្ធសាស្ត្រសំខាន់ៗដែល
ជាធម្មតាត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយមេធាវីការពារក្តី មិនមែនសំដៅដល់ករណីរបស់ជនជាប់ចោទ
ណាម្នាក់ឡើយ ហើយវិតតែមិនប៉ះពាល់ទៅលើលទ្ធផលនៃការជំនុំជម្រះ។ គ្មានការកត់សម្គាល់
ណាមួយក្នុងចំណោមការកត់សម្គាល់ដែលបានដកស្រង់នៅក្នុងរបាយការណ៍តាមសារព័ត៌មាន
បង្ហាញថា ចៅក្រម Cartwright មានទស្សនៈមិនពេញចិត្តចំពោះ នួន ជា ឬធ្វើការវាយតម្លៃ
អវិជ្ជមានលើរឿងក្តីរបស់ នួន ជា ឬមានទស្សនៈមិនពេញចិត្តចំពោះជនជាប់ចោទណាផ្សេង
ទៀតឡើយ។

^{២៦} សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ជនត្រូវចោទ រៀង សារី សុំឱ្យមានវិធានការ សមរម្យពាក់ព័ន្ធនឹងសេចក្តីផ្តើមការណ៍
មួយចំនួនដែលធ្វើដោយសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន ដែលតតាំងនឹងឯករាជ្យភាពរបស់ចៅក្រមអង្គបុរេជំនុំ-
ជម្រះ Katinka LAHUIS និង Rowan DOWNING, ០០២/២០-១០-២០០៩-អវតក/កសចស (អបជ-០៣),
លេខឯកសារ ៥, ថ្ងៃទី ៣០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៩, កថាខណ្ឌ ៣ និង ១៥។

^{២៧} ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ ១២។

^{២៨} បណ្តឹង, កថាខណ្ឌ ២។

១៨. ទាក់ទងទៅនឹងសេចក្តីផ្តើមការណ៍ក្នុងសវនាការរបស់ចៅក្រម Cartwright អង្គជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា ទាំងនេះគឺជាយោបល់នានាក្នុងការបដិសេធមេធាវីការពារក្តីដែលបានច្រានចោលម្តងហើយម្តងទៀតនូវការណែនាំមុនរបស់លោកប្រធានអង្គជំនុំជម្រះ^{២៩}។ អង្គជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា សេចក្តីផ្តើមការណ៍ទាំងនេះ គឺជាការអនុវត្តសម្របនូវធានានុសិទ្ធិរបស់ចៅក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដើម្បីធានាឱ្យមានកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីត្រឹមត្រូវ។ ត្រឹមតែសេចក្តីសម្រេចបដិសេធរបស់ចៅក្រមទៅលើភាគីណាមួយនៃរឿងក្តីមិនអាចឱ្យអ្នកសង្កេតការណ៍ប្រកបដោយវិចារណញ្ញាណ កំណត់ថាមានភាពលម្អៀងនោះទេ^{៣០} ពោលគឺគ្រាន់តែការប្រើប្រាស់ធានានុសិទ្ធិរបស់ចៅក្រមក្នុងការគ្រប់គ្រងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីមិនអាចសន្មតថាចៅក្រមនោះមានភាពលំអៀងបានឡើយ។ នៅពេលមេធាវីការពារក្តី បានច្រានចោលការសម្រេចដោយផ្ទាល់មាត់ នោះ ដំណោះស្រាយត្រឹមត្រូវនោះ គឺ បណ្តឹងសារទុក្ខ មិនមែនប្តឹងដកហូតសិទ្ធិចៅក្រមទេដោយ មូលហេតុថា ចៅក្រមទាំងអស់អាចនឹងប្រឈមនឹងការប្តឹងដកសិទ្ធិធ្វើជាចៅក្រម នៅពេលណាចៅក្រមទាំងនោះធ្វើសេចក្តីសម្រេចអវិជ្ជមានប្រឆាំងនឹងភាគី។

១៩. ផ្ទុយទៅនឹងការជូនសំអាងរបស់មេធាវីការពារក្តី នួន ជា គ្មានការសម្រេចដោយផ្ទាល់មាត់ ឬរបាយការណ៍តាមសារព័ត៌មាន នៅពេលពិចារណាដោយឡែកពីគ្នា ឬពិចារណារួមគ្នា ដែលបង្ហាញពីការចោទប្រកាន់ថាមានភាពលម្អៀងឡើយ។ ដោយសារតែ គ្មានសេចក្តីផ្តើមការណ៍ណាមួយនៃសេចក្តីផ្តើមការណ៍នានារបស់ចៅក្រម Cartwright បង្ហាញពីភាពលម្អៀងនោះសំណើដែលថា លោកស្រីបានបញ្ចេញ “គោលជំហរជាសាធារណៈដែលមិនស្របទៅនឹង ‘ការទាមទារដ៏ខ្ពស់នៃយុត្តិធម៌ និងលក្ខណៈដ៏ខ្ពស់នៃ [...] មុខងារតុលាការ’” ពុំមានមូលដ្ឋានឡើយ^{៣១}។

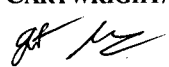
២០. បន្ទាប់ពីបានពិនិត្យលើព័ត៌មានទាំងមូលដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងបណ្តឹង អង្គជំនុំជម្រះសន្និដ្ឋានថា ព័ត៌មានទាំងនេះពុំមានភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការដកចេញនូវការសន្មតអំពីភាពអនាគតរបស់

^{២៩} ប្រតិចារឹក, ថ្ងៃទី ៣០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២, ទំព័រ ៧៤ ដល់ ៧៥។

^{៣០} សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងរបស់ ខៀវ សំផន ដែលប្តឹងដកចិត្តចំពោះសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ Marcel LEMONDE

សំណុំរឿង ០០២/ ១៣ តុលា ២០០៩/អវតក/អបជ ឯកសារលេខ ០៧ ចុះថ្ងៃទី ១៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៩ កថាខណ្ឌ ៣៥។

^{៣១} បណ្តឹង, កថាខណ្ឌ ២៣។

ចៅក្រម Cartwright នោះទេ។ អាស្រ័យហេតុនេះ បណ្តឹងនេះត្រូវបានបដិសេធចោល
ដោយសារវាគ្មានមូលដ្ឋាន។

យោងតាមហេតុផលដែលបានបញ្ជាក់ខាងលើ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សម្រេច ៖

បដិសេធ បណ្តឹងរបស់ នួន ជា ក្នុងការប្តឹងដិតចិត្តជាបន្ទាន់ និងជាអចិន្ត្រៃយ៍ចំពោះចៅក្រម
Cartwright។

កំពេញ, ថ្ងៃទី ០៩ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១២

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

[Handwritten signature]

និល ណុន

[Handwritten signature]